Test Booklet No.
प्रश्नपत्रिका क्र.

F

Paper-II
PHILOSOPHY

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

   (Name) ....

2. (Signature) ....

   (Name) ....

Seat No. | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

AUG - 12215

Time Allowed : 1¼ Hours] **[Maximum Marks : 100**

Number of Pages in this Booklet : **24** Number of Questions in this Booklet : **50**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **50** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.

   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
11. **Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
12. **There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) **पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. **फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
11. **कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
12. **चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

Philosophy
Paper II
दर्शनशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes] **[Maximum Marks : 100**

Note : This paper contains **50** multiple choice questions, each carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेमध्ये एकूण **50** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले असून प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. The dialectical method of Hegel consists of :
   (A) thesis and hypothesis
   (B) thesis, synthesis and hypothesis
   (C) antithesis and hypothesis
   (D) thesis, antithesis and synthesis

2. According to Vaisesika consciousness is :
   (A) Permanent property of soul
   (B) Accidental property of soul
   (C) Nature of soul
   (D) Pure consciousness

1. हेगेलच्या द्वंद्वात्मक पद्धतीमध्ये कशाचा समावेश होतो ?
   (A) पक्ष व सिद्धान्तकल्पना
   (B) पक्ष, समन्वयपक्ष व सिद्धान्तकल्पना
   (C) प्रतिपक्ष व सिद्धान्तकल्पना
   (D) पक्ष, प्रतिपक्ष व समन्वयपक्ष

2. वैशेषिक मतानुसार चैतन्य हा :
   (A) आत्म्याचा शाश्वत गुणधर्म आहे
   (B) आत्म्याचा यादृच्छिक गुणधर्म आहे
   (C) आत्म्याचा स्वभाव आहे
   (D) शुद्ध चैतन्य आहे

3. Berkeley regards God as :

(A) Monad of all monads

(B) Eternal perceiver

(C) The Highest Reality

(D) All-embracing Truth

4. "The movement from certainty to uncertainty is what I call fear" is said by :

(A) K. C. Bhattacharya

(B) Iqbal

(C) J. Krishnamurti

(D) S. Radhakrishnan

5. "A clear idea is one which is so apprehended that it will be recognized wherever it is met with, so that no other will be mistaken for it." This is held by :

(A) William James

(B) C. S. Pierce

(C) John Dewey

(D) Wittgenstein

3. बर्कलेच्या मते, ईश्वर :

(A) सर्व चिदणूंचा चिदणू होय

(B) निरंतर प्रत्यक्षग्राही

(C) एकमेव सर्वोच्च सत्ता होय

(D) सर्वसमावेशक सत्य होय

4. ''निश्चितीकडून अनिश्चिततेकडील वाटचालीला मी भीती म्हणतो'' हे उद्‌गार कोणाचे ?

(A) के. सी. भट्टाचार्य

(B) इकबाल

(C) जे. कृष्णमूर्ती

(D) स. राधाकृष्णन

5. ''जी समोर येताक्षणीच ओळखता येते व त्याबाबतीत कुठलीच चूक संभवत नाही, अशी कल्पना म्हणजे स्पष्ट कल्पना होय.'' या मताचा धारणकर्ता :

(A) विल्यम जेम्स

(B) सी. एस. पिअर्स

(C) जॉन ड्युई

(D) विट्‌गेनस्टाईन

6. The problem of universals was first introduced into philosophy by :

(A) Aristotle

(B) Aquinas

(C) Berkeley

(D) Plato

7. "Jñana, Karma, Bhakti and Yoga are the means to Liberation" is maintained by :

(A) K. C. Bhattacharya

(B) J. Krishnamurti

(C) Swami Vivekananda

(D) B. R. Ambedkar

8. The prominent sophists were :

(A) Socrates and Plato

(B) Protagoras and Gorgias

(C) Anaxagoras and Democritus

(D) Democritus and Protagoras

6. तत्त्वज्ञानात सामान्याची समस्या प्रथम मांडली ती :

(A) ॲरिस्टॉटलने

(B) ॲक्विनासने

(C) बर्कलेने

(D) प्लेटोने

7. ''ज्ञान, कर्म, भक्ती व योग ही मुक्तीची साधने आहेत असे कोणी म्हटले ?

(A) के. सी. भट्टाचार्य

(B) जे. कृष्णमूर्ती

(C) स्वामी विवेकानंद

(D) भी. रा. आंबेडकर

8. प्रमुख सोफिस्ट होते :

(A) सॉक्रेटिस आणि प्लेटो

(B) प्रोटॅगोरस आणि जॉर्जियास

(C) ॲनॅक्झागोरस आणि डेमॉक्रिटस

(D) डेमॉक्रिटस आणि प्रोटॅगोरस

9. Which one of the following is *not* correctly matched ?

(A) Tripitaka — A Buddhist text

(B) Tattvacintamani — Nyaya text

(C) Tattvarthadhigamasutra — A Mimamsa text

(D) Kiranavali — A Vaisesika text

10. The ultimate human destiny, according to Radhakrishnan, is not individual but universal redemption called :

(A) Sarvodaya

(B) Sarvamukti

(C) Bodhisattva

(D) Mahaparinirvana

11. Hume's account of causation is :

(A) Epistemological

(B) Psychological

(C) Logical

(D) Historical

9. पुढीलपैकी कोणती अचूक जोडी **नाही** ?

(A) त्रिपिटक – बौद्ध ग्रंथ

(B) तत्त्वचिंतामणी – न्याय ग्रंथ

(C) तत्त्वार्थाधिगमसूत्र – मीमांसा ग्रंथ

(D) किरणावली – वैशेषिक ग्रंथ

10. राधाकृष्णनांच्या मते, मानवाचे अंतिम भागधेय व्यक्तिगत मुक्ती नसून सार्वत्रिक मुक्ती असते, तिला राधाकृष्णन काय म्हणतात ?

(A) सर्वोदय

(B) सर्वमुक्ती

(C) बोधिसत्त्व

(D) महापरिनिर्वाण

11. ह्यूमचा कार्यकारण सिद्धांत :

(A) ज्ञानशास्त्रीय आहे

(B) मानसशास्त्रीय आहे

(C) तार्किक आहे

(D) ऐतिहासिक आहे

12. Wittgenstein distinguished between 'sense' and 'non-sense' by :

(A) analyzing the value-judgments which represent the world of facts

(B) refuting philosophy of language

(C) drawing a limit to the expression of thoughts but not to thinking

(D) describing the contents of judgements

13. According to Tagore the finite form of Human tells about the characteristics of man such as :

(A) Universality and Ego

(B) Individuality and Ego

(C) Creativity and Ego

(D) Creativity and Individuality

12. 'अर्थपूर्ण' व 'निरर्थक' यांच्यातील फरक विट्गेनस्टाईन यांनी कसा केला ?

(A) तथ्यांच्या विश्वाचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या मूल्यात्मक अवधारणांचे विश्लेषण करून

(B) भाषिक तत्त्वज्ञानाला नकार देऊन

(C) विचारप्रक्रियेला मर्यादा न घालता विचाराच्या अभिव्यक्तीला मर्यादा घालून

(D) अवधारणांच्या आशयाचे वर्णन करून

13. टागोरांच्या मतानुसार मनुष्याचा सान्त आकार मनुष्याच्या या वैशिष्ट्यांचे कथन करतो :

(A) वैश्विकता व अहंकार

(B) वैयक्तिकता व अहंकार

(C) सर्जनशीलता व अहंकार

(D) सर्जनशीलता व वैयक्तिकता

14. According to Aristotle, the science that is concerned with pure abstract knowledge is :

(A) Logic

(B) Practical science

(C) Theoretical science

(D) The productive science

15. 'All knowable objects are nameable the pot is knowable object, therefore the pot is nameable'. It is an example of the inference called :

(A) Kevalanvayi

(B) Kevala Vyatireki

(C) Seshavat

(D) Anvaya-Vyatireki

14. ॲरिस्टॉटलच्या मते जे विज्ञान शुद्ध अमूर्तज्ञानाशी संबंधित असते ते आहे :

(A) तर्कशास्त्र

(B) व्यावहारिक विज्ञान

(C) सैद्धांतिक विज्ञान

(D) उत्पादक विज्ञान

15. सर्वज्ञेय वस्तु या अभिधेय असतात. घट ही ज्ञेय वस्तु आहे, म्हणून घट ही अभिधेय वस्तु आहे. हा अनुमानाचा प्रकार :

(A) केवलान्वयी

(B) केवल व्यतिरेकी

(C) शेषवत्

(D) अन्वय-व्यतिरेकी

16. Heidegger's fundamental ontology is about :
    (A) Interpretation of Being
    (B) Philosophy of Language
    (C) Interpretation of Religion
    (D) Interpretation of Dasein

17. Which of the following is *not* mentioned in the concept of 'Tri-rna' ?
    (A) Rsi-rna
    (B) Deva-rna
    (C) Nisarga-rna
    (D) Pitru-rna

18. St. Anselm's ontological argument for the existence of God is criticized by :
    (A) Leibnitz
    (B) Descartes
    (C) Bradley
    (D) Kant

16. हायडेगरच्या मूलभूत सत्ताशास्त्राचा विषय :
    (A) अस्तित्वाचा अन्वयार्थ
    (B) भाषिक तत्त्वज्ञान
    (C) धर्माचा अन्वयार्थ
    (D) मानवी अस्तित्वाचा अन्वयार्थ

17. खालीलपैकी कोणाचा समावेश 'त्रि-ऋण' ह्या संकल्पनेत होत **नाही** ?
    (A) ऋषि-ऋण
    (B) देव-ऋण
    (C) निसर्ग-ऋण
    (D) पितृ-ऋण

18. सेंट ॲनसेल्म यांचे ईश्वराच्या अस्तित्वाच्या सिद्धीसाठीच्या सत्ताशास्त्रीय युक्तिवादावर टीका केली आहे ती :
    (A) लायब्निझने
    (B) देकार्तने
    (C) ब्रेडलेने
    (D) कान्टने

19. According to Hegel, the goal of the development of Absolute is :

(A) Redemption

(B) Self-consciousness

(C) Cipher

(D) God

20. Match the pair and choose the *correct* alternative from the codes given below :

List I	**List II**
(*a*) Ramanuja	(*i*) Dvaita
(*b*) Vallabha	(*ii*) Visistadvaita
(*c*) Nimbarka	(*iii*) Suddhadvaita
(*d*) Madhva	(*iv*) Dvaitadvaita

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*ii*)	(*iv*)	(*iii*)	(*i*)
(B)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)	(*i*)
(C)	(*i*)	(*iii*)	(*iv*)	(*ii*)
(D)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)

19. हेगेलच्या मतानुसार केवलतत्त्वाच्या विकासाचे अंतिम ध्येय :

(A) मुक्ती

(B) आत्म-बोध

(C) शून्य

(D) ईश्वर

20. जोड्या जुळवून योग्य पर्यायाची निवड करा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकमधून उचित पर्याय निवडा :

यादी I	**यादी II**
(*a*) रामानुज	(*i*) द्वैत
(*b*) वल्लभ	(*ii*) विशिष्टाद्वैत
(*c*) निंबार्क	(*iii*) शुद्धाद्वैत
(*d*) मध्व	(*iv*) द्वैताद्वैत

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*ii*)	(*iv*)	(*iii*)	(*i*)
(B)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)	(*i*)
(C)	(*i*)	(*iii*)	(*iv*)	(*ii*)
(D)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)

21. The philosopher who is associated with stoicism is :

(A) Thales

(B) Plato

(C) Heraclitus

(D) Zeno

22. In their unity of science project, the logical positivists gave the highest position to :

(A) History and Physics

(B) Sociology and Physics

(C) Economics and Physics

(D) Physics

21. स्टोईकवादाशी संबंधित तत्त्वज्ञ आहे :

(A) थेल्स

(B) प्लेटो

(C) हिरैक्लिटस

(D) झिनो

22. विज्ञानाच्या एकात्मतेच्या प्रकल्पात तार्किक प्रत्यक्षार्थवाद्यांनी सर्वोच्च स्थान कोणाला दिले ?

(A) इतिहास व भौतिकशास्त्र

(B) समाजशास्त्र व भौतिकशास्त्र

(C) अर्थशास्त्र व भौतिकशास्त्र

(D) भौतिकशास्त्र

23. Which one of the following pairs is correctly matched ?

List I		List II
(A) Svatantra-Vijnanavada	—	Dinnaga
(B) Shunyavada	—	Dharmakirti
(C) Vijnanavada	—	Nagarjuna
(D) Pratityasamutpada	—	Vatsyayana

23. पुढीलपैकी कुठली जोडी अचूक आहे ?

यादी I		यादी II
(A) स्वतंत्र-विज्ञानवाद	–	दिङ्नाग
(B) शून्यवाद	–	धर्मकीर्ती
(C) विज्ञानवाद	–	नागार्जुन
(D) प्रतीत्यसमुत्पाद	–	वात्स्यायन

24. The study of mathematics is the key to understand the structure and order of universe is the opinion of :

(A) Aristotle

(B) Pythagoras

(C) Empedocles

(D) Democritus

24. 'विश्वाची संरचना आणि सुव्यवस्था जाणण्याचे गमक गणिताच्या अभ्यासात आहे' हे मत आहे :

(A) ॲरिस्टॉटल यांचे

(B) पायथागोरस यांचे

(C) एम्पिडोक्लीस यांचे

(D) डेमॉक्रिटस यांचे

25. Who refuted the Manuvada ?

(A) B. R. Ambedkar

(B) B. G. Tilak

(C) Sri Aurobindo

(D) M. N. Roy

26. In the philosophy of Plato's 'Ideas' are :

(A) real but non-existent

(B) existent but unreal

(C) neither real nor non-existent

(D) both real and existent

27. According to Ramanuja, the relation between matter, spirit and God is called :

(A) Samavaya

(B) Samyoga

(C) Ayutasiddhi

(D) Aprthaksiddhi

25. मनुवादाचे खंडन कोणी केले ?

(A) बी. आर. आंबेडकर

(B) बी. जी. टिळक

(C) श्री अरबिंदो

(D) एम. एन. रॉय

26. प्लेटोच्या तत्त्वज्ञानात सारतत्त्वे ही :

(A) सत् पण अस्तित्वातहीन

(B) अस्तित्व असलेली पण असत्

(C) सत् ही नाही आणि अस्तित्वहीन ही नाही

(D) दोनही सत् आणि अस्तित्व असलेली

27. रामानुजांच्या मते, चिदचित् व ईश्वर यांच्यातील संबंधाला काय म्हणतात ?

(A) समवाय

(B) संयोग

(C) अयुतसिद्धी

(D) अपृथक्सिद्धी

28. Consider the List I and the List II and select the code *correctly* matched :

List I	List II
(*a*) Thales	(*i*) Ideas
(*b*) Plato	(*ii*) Change
(*c*) Pythagoras	(*iii*) Numbers
(*d*) Heraclitus	(*iv*) Water

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*iii*)	(*iv*)	(*ii*)
(B)	(*iv*)	(*i*)	(*iii*)	(*ii*)
(C)	(*iii*)	(*ii*)	(*iv*)	(*i*)
(D)	(*ii*)	(*iv*)	(*i*)	(*iii*)

29. Kumbhaka is a step in :

(A) Niyama

(B) Asana

(C) Yama

(D) Pranayama

28. जोड्या जुळवून योग्य पर्यायाची निवड करा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकमधून उचित पर्याय निवडा :

यादी I	यादी II
(*a*) थेल्स	(*i*) विचार
(*b*) प्लेटो	(*ii*) बदल
(*c*) पायथागोरस	(*iii*) संख्या
(*d*) हिरैक्लिटस	(*iv*) पाणी

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*iii*)	(*iv*)	(*ii*)
(B)	(*iv*)	(*i*)	(*iii*)	(*ii*)
(C)	(*iii*)	(*ii*)	(*iv*)	(*i*)
(D)	(*ii*)	(*iv*)	(*i*)	(*iii*)

29. कुंभक ही अवस्था आहे :

(A) नियमाची

(B) आसनाची

(C) यमाची

(D) प्राणायमाची

30. In his refutation of idealism, Moore criticizes :

(A) Spinoza's Natura Naturans

(B) Locke's Tabula Rasa

(C) Descartes' Cogito ergo sum

(D) Berkeley's Esse Est Percipi

31. Surrendering oneself to God is called, in Yoga :

(A) Bhakti

(B) Prapatti

(C) Kriyayoga

(D) Isvarapranidhana

32. Which of the philosophers noted below belong to Milesian school ? The *correct* code is :

(1) Thales

(2) Anaximander

(3) Parmenides

(4) Anaximanes

Codes :

(A) (2) and (3)

(B) (1), (2) and (4)

(C) (2) and (4)

(D) (1), (2), (3) and (4)

30. चिद्वादाचे खंडन करताना मूरने कशावर टीका केली ?

(A) स्पिनोझा प्रणित 'नेचुरा नेचुरान्स' तत्त्व

(B) लॉकचे 'कोरी पाटी' तत्त्व

(C) डेकार्ट्सचे 'मी विचार करतो त्याअर्थी मी आहे' हे तत्त्व

(D) बर्कले यांचे 'अस्तित्व हेच संवेदन' हे तत्त्व

31. ईश्वराला शरण जाण्याला योगात म्हणतात :

(A) भक्ती

(B) प्रपत्ती

(C) क्रियायोग

(D) ईश्वरप्रणिधान

32. पुढीलपैकी कोणता तत्त्वज्ञ मायलेशन **नाही** ? योग्य संकेतांकाचा निवड करा :

(1) थेल्स

(2) ॲनॅक्सिमँडर

(3) पारमेनायडिस

(4) ॲनॅक्सिमॅनीस

संकेतांक :

(A) (2) आणि (3)

(B) (1), (2) आणि (4)

(C) (2) आणि (4)

(D) (1), (2), (3) आणि (4)

33. According to Gandhi, Ahimsa means :

(A) not only non-violence but love

(B) not only non-violence but also love, service and sacrifice

(C) not only non-violence but also love and service

(D) not only non-violence but also service

34. 'Even if there be anything, we *cannot* know it' is the view of :

(A) Parmenides

(B) Democritus

(C) Protagoras

(D) Gorgias

33. गांधीजींच्या मते, अहिंसा म्हणजे :

(A) केवळ अ-हिंसा नसून प्रेम

(B) केवळ अ-हिंसा नसून प्रेम, सेवा व त्याग

(C) केवळ अ-हिंसा नसून प्रेम व सेवा

(D) केवळ अ-हिंसा नसून सेवा

34. 'काही जरी अस्तित्वात असले तरी आपल्याला त्याचे ज्ञान होऊ शकत **नाही**'. हे मत आहे यांचे :

(A) पार्मेनायडिस

(B) डेमॉक्रिटस

(C) प्रोटॅगोरस

(D) जॉर्जियास

35. In his 'Philosophical Investigations', Wittgenstein regards traditional philosophical problems as :

(A) Complex

(B) Pseudo

(C) Genuine

(D) Simple

36. Which one of the following pairs is *correctly* matched ?

	List I		List II
(A)	Iqbal	—	Self is immortal
(B)	Vivekananda	—	integral yoga
(C)	Radhakrishnan	—	Rejection of Nirguna brahman
(D)	K. C. Bhattacharya	—	Critique of modern civilization

35. विट्गेनस्टाईनच्या 'फिलॉसॉफिकल इन्व्हेस्टिगेशन्स' नुसार पारंपारिक तात्त्विक समस्या ह्या :

(A) संकीर्ण असतात

(B) आभासी असतात

(C) अस्सल असतात

(D) सरल असतात

36. पुढीलपैकी कुठली **अचूक** जोडी आहे ?

सूची I		सूची II
(A) इकबाल	–	आत्मा अमर्त्य आहे
(B) विवेकानंद	–	एकात्म योग
(C) राधाकृष्णन्	–	निर्गुण ब्रह्माला नकार
(D) के.सी. भट्टाचार्य	–	आधुनिक संस्कृतीची समीक्षा

37. Which of the following is an *incorrect* match ?

(A) Ryle — Category mistake

(B) Heidegger — Meta-ethics

(C) Husserl — Phenomenology

(D) Nietzsche — Existentialism

38. Tagore's philosophy is based on :

(A) Contemplation

(B) Personal Realization

(C) Argumentation

(D) Discussion

39. The concept of Apurva is propounded by :

(A) Vedanta

(B) Samkhya

(C) Mimansa

(D) Nyaya

37. पुढीलपैकी कुठली **चुकीची** जोडी आहे ?

(A) राईल – कोटी प्रमाद

(B) हायडेगर – अधि-नीतिशास्त्र

(C) हुसर्ल – मानसघटनाशास्त्र

(D) नित्शे – अस्तित्ववाद

38. टागोरांच्या तत्त्वज्ञानाचा आधार :

(A) चिंतन

(B) व्यक्तिगत अनुभूती

(C) युक्तिवाद

(D) चर्चा

39. अपूर्व संकल्पनेचा पुरस्कार केला :

(A) वेदान्त

(B) सांख्य

(C) मीमांसा

(D) न्याय

40. St. Augustine argues that when a will chooses evil, the cause of the choice is :

(A) God

(B) Satan

(C) Lack of Knowledge

(D) Nature

41. 'Substance *cannot* be separated from essence' is the point :

(A) made by Plato criticizing Socrates

(B) made by Aristotle criticizing Plato

(C) made by Locke criticizing Descartes

(D) made by Berkeley criticizing Locke

40. सेंट ऑगस्टिन असा युक्तिवाद करतो की जेव्हा इच्छाशक्ती दुरिताची निवड करते, तेव्हा त्या निवडीचे कारण असते :

(A) ईश्वर

(B) सेतान

(C) ज्ञानाचा अभाव

(D) निसर्ग

41. 'द्रव्य हे सारतत्त्वापासून अलग करता येत **नाही**' हा मुद्दा :

(A) प्लेटोने सॉक्रेटिसचे खंडन करताना मांडला

(B) ॲरिस्टॉटलने प्लेटोचे खंडन करताना मांडला

(C) लॉकने देकार्तचे खंडन करताना मांडला

(D) बर्कलेने लॉकचे खंडन करताना मांडला

42. Nietzsche begins with the presumption :

(A) How can I become a Christian ?

(B) Know yourself

(C) God is dead.

(D) Man is the measure of all things

43. Which of the following is *not* characteristic of Modern Indian Philosophy ?

(A) Belief in liberation

(B) Belief in reality of world

(C) No belief in superstition and dogmatism

(D) No belief in human existence and freedom of man

42. नित्शेचे प्रारंभिक गृहीततत्त्व :

(A) मी ख्रिश्चन कसा होऊ शकतो ?

(B) स्वत:ला ओळखा

(C) ईश्वर मृत आहे

(D) मनुष्य हा सर्व वस्तूंचा मापदंड होय

43. पुढीलपैकी कोणते आधुनिक भारतीय तत्त्वज्ञानाचे वैशिष्ट्य **नाही** ?

(A) मोक्षाबाबतची धारणा

(B) जगाच्या सत्यत्वाबद्दल धारणा

(C) अंधश्रद्धा व दुराग्रहाला विरोध

(D) मानवी अस्तित्व व स्वातंत्र्य याला विरोध

44. **Assertion (A)** : Logical positivists reject the metaphysical propositions.

Reason (R) : Truth of the proposition depends upon the method of its verification.

(A) Both (A) and (R) are individually true

(B) (A) is true but (R) is false

(C) (A) is false but (R) is true

(D) Both (A) and (R) are individually false

45. Point out from the following reason why Dr. B. R. Ambedkar opposes the caste system prevalent in India ?

(A) as it is suggested by smritis

(B) as it is Vedic heritage

(C) as it creates discrimination, social injustice and inequality within the Indian Nation

(D) as it is suggested by karma

44. **अभिकथन (A)** : तार्किक प्रत्यक्षार्थवादी सत्ताशास्त्रीय विधाने नाकारतात

कारण (R) : विधानांचे सत्यतामूल्य त्याच्या प्रचीतीच्या पद्धतीवर अवलंबून असते.

(A) (A) व (R) हे दोन्ही स्वतंत्ररीत्या सत्य आहेत

(B) (A) सत्य आहे पण (R) हे असत्य आहे

(C) (A) असत्य आहे पण (R) हे सत्य आहे

(D) (A) व (R) हे दोन्ही स्वतंत्ररीत्या असत्य आहेत

45. डॉ. आंबेडकर यांनी भारतात अस्तित्वात असणाऱ्या जातिव्यवस्थेला विरोध करण्याचे अचूक कारण :

(A) तिचे स्मृतींनी सूचन केले आहे

(B) तो वैदिक वारसा आहे

(C) त्यामुळे भेदभाव, सामाजिक अन्याय व विषमता यांचा उद्भव भारतात झाला

(D) ती कर्मामुळे सूचित होते

46. The strong verification principle was upheld by :
    (A) Schlick
    (B) Moore
    (C) Carnap
    (D) Ayer

47. Plato's hierarchy is topped by :
    (A) Idea of God
    (B) Idea of Good
    (C) God
    (D) Goodness

48. According to Vivekananda, Absolute has become the universe by passing through :
    (A) Matter, Life, Mind
    (B) Space, Time, Causation
    (C) Jiva, Mind, Soul
    (D) Matter, Spirit, God

46. सबल प्रचितीक्षमतेच्या तत्त्वाचा स्वीकार कोणी केला ?
    (A) श्लिक
    (B) मूर
    (C) कारनॅप
    (D) एयर

47. प्लेटोच्या सत्ताश्रेणीच्या सर्वोच्च स्थानी :
    (A) ईश्वराचे सारतत्त्व आहे
    (B) शुभाचे सारतत्त्व आहे
    (C) ईश्वर आहे
    (D) शुभत्व आहे

48. विवेकानंदांच्या मते, केवलतत्त्व जगत् रूप धारण करताना कसे पुढे जाते ?
    (A) जडद्रव्य, जीवन, मन
    (B) दिक्, काल, कार्यकारणभाव
    (C) जीव, मनस्, आत्मा
    (D) जडद्रव्य, चैतन्य, ईश्वर

49. According to Russell, language has a/an :

(A) representative function

(B) empirical function

(C) pragmatic function

(D) expressive function

50. Yoga is defined by Patañjali as :

(A) Yogah Karmasu Kausalam

(B) Yogah Cittavrttinirodhah

(C) Samatvam Yogah Ucyate

(D) Dhyanayoga

49. रसेलच्या मतानुसार भाषेला :

(A) प्रातिनिधिक कार्य असते

(B) आनुभविक कार्य असते

(C) फलवादी कार्य असते

(D) आविष्कारात्मक कार्य असते

50. पतंजलीनी दिलेली योगाची व्याख्या म्हणजे :

(A) योग: कर्मसु कौशलम्

(B) योग: चित्तवृत्तिनिरोध:

(C) समत्वम् योग: उच्यते

(D) ध्यानयोग

ROUGH WORK